

Teemu Vimpari

Ohje yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen

ELY-keskuksen avustama hanke

Ohje yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen

ELY-keskuksen avustama hanke

Teemu Vimpari
Opinnäytetyö
Kevät 2024
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikan tut-
kinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka, yhdyskuntatekniikka

Tekijä(t): Teemu Vimpari

Opinnäytetyön nimi: Ohje yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen

Opinnäytetyön englanninkielinen nimi: Instructions for Private Road Maintenance Association for Major Improvement Project

Työn ohjaaja(t): Sami Stenius, OAMK Päivi Annamaa, A-Insinöörit

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2024.

Sivumäärä: 33 + 2 liitettä

On havaittu, että yksityistien parannushankkeessa on useita vaiheita, joista yksityistiekunnalla ei ole tietoa, miten toimitaan tai mitä tulee tapahtumaan. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda selkeä ja helppolukuinen ohjeistus yksityistiekunnille perusparannushankkeen havaittuihin ongelmiin. Työ suoritettiin vuoden 2023 syksyllä ja 2024 keväällä Oulun ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyön aihe juontaa juurensa 2019 voimaan tulleeseen uuteen yksityistielakiin, joka korvasi vuodesta 1962 asti voimassa olleen yksityistielain. Tielautakunnan tehtävät loppuivat 2019 vuoden lopussa. Uusi laki on antanut tiekunnalle uusia mahdollisuuksia ja vapauksia, mutta myös hankalia muutoksia, kuten tiekunnan päätöksestä valittaminen. Valitus tehdään käräjäoikeuteen, ellei tiekunta saa valitusta soviteltua.

Opinnäytetyöhön haastateltiin asiantuntijoita ja etsittiin hyviin toimintatapoihin tietoa internetistä sekä aihealueen julkaisuista sekä kirjoista. Kerätystä tiedosta laadittiin ohjeistus, joka on opinnäytetyön liitteenä vapaasti jaettavissa yksityistiekunnille.

Useimmissa hankkeissa toimivan kuivatuksen järjestäminen on osoittautunut haasteelliseksi toimenpiteeksi. Tierakenteen toimivuuden kannalta kuivatus on oltava kunnossa. Haasteellisiksi toimenpiteiksi on osoittautunut myös puuston poistaminen ja liittymien kunnostaminen. Mikäli osakas haluaa vaikuttaa tiekunnan päätöksentekoon, on osakkaan oltava paikalla järjestetyissä kokouksissa. Laillisesti järjestetyn kokouksen päätöstä ei voida oikaista, ellei päätös riko yksityistielakia.

Asiasanat: yksityistielaki, tiekunta, valtionavustus, kuivatus, päätöksenteko

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Civil Engineering, Option of Municipal Engineering

Author(s): Teemu Vimpari

Title of thesis: Instructions for Private Road Maintenance Association for Major Improvement Project

Supervisor(s): Sami Stenius, OAMK Päivi Annamaa A-Insinöörit

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2024

Number of pages: 33 + 2 appendix

It has been observed that there are several stages in the private road improvement project, of which the private road maintenance association has no information on how to act or what will happen. This thesis aims to create clear and easy-to-read instructions for private road maintenance association. The work was carried out in the fall of 2023 and spring of 2024 at Oulu University of Applied Sciences.

The thesis topic is rooted in the new Private Roads Act that entered into force in 2019, which replaced the Private Roads Act valid since 1962. The Road Board's duties ended at the end of 2019. The new law has given the road maintenance associations new opportunities and freedoms. Still, also difficult changes, such as when appealing a decision of the road council, the appeal is made to the district court, unless the road maintenance association can get the decision mediated.

For the thesis, experts were interviewed and information on good operating practices was searched for on the internet and in publications and books in the subject area. Guidelines were compiled from the collected information, which can be freely distributed to private road maintenance associations. The guidelines are an attachment of the thesis.

Organizing functional drainage in most projects has proven to be a challenging action. In terms of the functionality of the road structure, the drainage must be in good condition. The removal of trees and the renovation of junctions have also proven to be challenging actions. If the shareholder wants to influence the road board's decision-making, the shareholder must be present at the organized meetings. The decision of a legally organized meeting cannot be corrected unless the decision violates the Private Roads Act.

Keywords: private roads act, road municipality, state aid, drainage, decision-making

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	YKSITYISTIEN PERUSPARANNUKSEN TAVOITTEET	8
2.1	Tien osat.....	9
2.2	Kantavuus	11
2.3	Kuivatus	11
2.3.1	Rummut	12
2.3.2	Salaojat..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
2.4	Turvallisuus	12
3	YKSITYISTIELAKI	16
3.1	Kunnossapito, liittymä ja tienpitovelvollisuus	16
3.2	Uuden tieosakkaan vastuu sitoumuksesta tai velvoitteesta	17
3.3	Yksityistien hallinnointi ja tiekunnan perustaminen.....	17
3.4	Nimenkirjoitusoikeus, päätöksenteko ja valtionavustus	18
4	YKSITYISTIEN AVUSTUS	19
4.1	Avustuskelpoisuus.....	19
4.2	Avustettavat kohteet.....	19
4.3	Avustuksen hakeminen	20
4.4	Päätös avustuksesta	21
4.5	Avustuksen maksatushakemus	21
4.6	Poikkeamat.....	22
5	PÄÄTÖKSENTEKO TIEKUNNASSA.....	23
5.1	Kokouskäytäntö.....	24
5.2	Päätösvaltaisuus	24
5.3	Äänestäminen	25
5.4	Oikaisuvaatimus	25
5.5	Moitekanne.....	26
6	OHJEISTUS	27
6.1	Perusparannushankkeen käynnistäminen.....	27

6.2	Osakkaan mahdollisuus vaikuttaa hankkeeseen	27
6.3	Yleisiä rakennusvaiheessa ilmeneviä ongelmia	28
6.3.1	Kuivatus	28
6.3.2	Laskuojat..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
6.3.3	Puusto ja kasvillisuus	29
6.3.4	Liittymät.....	30
6.4	Avustuksen maksaminen.....	30
6.4.1	Muistilista perusparannushankkeen päätöksistä.....	31
7	POHDINTA.....	32
	LÄHTEET.....	33

Liite 1 Ohjeistus yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen

Liite 2 Kuvallinen ohjeistus

1 JOHDANTO

Yksityisteiden perusparannushankkeissa on havaittu, että tiekunnat tarvitsevat ohjeistuksen toimintatavoista, jotta tulevat hankkeet sujuisivat jouhevammin. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda ohjeistus yksityistiekunnalle, miten tiekunnan kannattaa toimia perusparannushankkeessa. Ohjeistuksen laatimiseksi haastatellaan asiantuntijoita, kuten tieisännöitsijä, suunnittelija ja valtionavustus- asiantuntija. Ohjeistuksen laatimisessa hyödynnetään myös alan kirjallisuutta, jossa isossa roolissa on Suomen tieyhdistyksen kirjallisuus liittyen yksityistien hallintoon ja kunnossapitoon. Verkosta etsitään tietoa erityisesti lakiosuuteen sekä valtionavustusprosessiin.

Opinnäytetyön liitteenä oleva lyhyt ohjeistus on vapaasti jaettavissa yksityistiekunnille. Opinnäytetyön liitteenä oleva ohjeistus on luotu asiantuntijoiden haastattelujen sekä kirjallisuuden pohjalta. Ohjeistuksen laatimiseen liittyvät haastattelut järjestetään joulukuussa 2023 Microsoft Teams-alustalla. Haastattelumenetelmänä käytetään teemahaastattelua, jolloin asiantuntijoille lähetetään kysymykset ennakoon. Haastattelujen pituudeksi rajataan 30 minuuttia. Haastatteluissa esitetyt kysymykset ovat: Minkälaisia ongelmia teillä on tullut vastaan omassa työssänne liittyen osakkaiden tietämykseen/osallistumiseen perusparannushankkeessa? Kuinka saadaan hiljaiset osakkaat osallistumaan? Oman asiantuntemuksen mukaan, millaisia huomiota/vinkkejä ohjeistukseen tiekunnalle?

Haastateltavat henkilöt:

- Kukkola Petteri, Traficom
- Herrala Risto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Maalismaa Jani, Metsätoimisto Kuukkeli Oy
- Takalammi Simo, Tieyhdistys
- Rahja Mika, YT Isännöinti Oy
- Mosorin Pekka, A-Insinöörit

A-Insinöörit (ent. Plaana Oy) on toimeksiantajana tässä työssä.

2 YKSITYISTIEN PERUSPARANNUKSEN TAVOITTEET

Tieosakkaat rakentavat ja huolehtivat yksityistien kunnossapidosta, johon kuuluu talvi- ja kesäkunnossapito, vaurioiden korjaaminen sekä perusparannus tarvittaessa. Tieosakkaista voidaan perustaa tiekunta tienpitoa ja hallintoa varten. (Tieto Traficom 2021.)

Yksityistiet ovat merkittävä osa Suomen tieverkkoa ja liikennejärjestelmää. Hyväkuntoinen yksityistieverkosto palvelee koko maata, koska iso osa maa- ja metsätalouden tuotteista sijaitsee yksityistien varrella (Kuva 1.). Yksityisteiden varsilla on asutusta, yrityksiä, metsäkiinteistöjä ja maataloja. Suomen omavaraisuuden ja huoltovarmuuden kannalta laadukas ja erityisesti kunnossa oleva yksityistieverkosto on tärkeä. Yksityisteillä on myös valtava merkitys virkistyskäytössä, sillä useat luontokohteet, retkeily, kalastus ja metsästys sijaitsevat yksityisteiden varsilla (Kuva 2.). (Tieto Traficom 2021.)

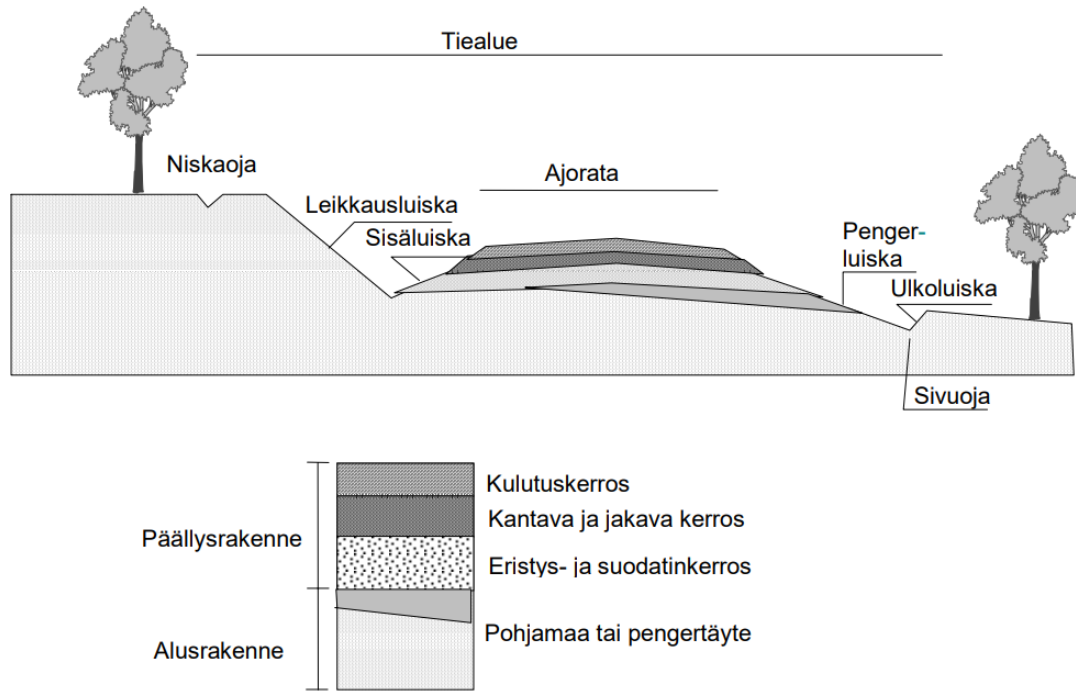
KUVA 1. Yksityistiet lukuina (WSP Finland Oy 2019)

KUVA 2. Yksitysteiden merkitys (WSP Finland Oy 2019)

2.1 Tien osat

Toimiva tie on muutakin kuin ajorata, jossa liikennöidään. Tierakenteeseen kuuluu tiealue, niskaoja (tarvittaessa), leikkausluiska, sisäluiska, ajorata, pengerluiska, ulkoluiska, sivuoja (Kuva 3.) sekä koko tien toimivuuden kannalta erittäin tärkeä laskuoja (Kuva 4.). Laskuojan tarkoitus on kuljettaa sivuojiin kertynyt vesi pois tierakenteesta kohti alavampaa maastoa tai muuta tarkoitukseen sopivaa aluetta. (Metsäteho Oy 2001.)

KUVA 3. Tien osat (Metsäteho Oy 2001.)

KUVA 4. Ote suunnitelmakartasta, jossa vaaleanpunainen viiva kuvaa laskuojaa.

2.2 Kantavuus

Kantavuutta parantaessa on varmistettava oikea ja taloudellisin toteutustapa. Rakennemitoitus voidaan tehdä pienissä hankkeissa historian ja maastokäynnin perusteella. Tällöin arvioidaan ja/tai tiedetään käytön perusteella olevan heikompi kantavuus. Suurissa kohteissa, joissa kantavuutta parannetaan yli 500 metrin matkalta ja kustannukset ovat yli 20 000 euroa suoritetaan kantavuusmittaus, jonka perusteella mitoitetaan tarvittavat murskelisäykset oikeille tie osuuksille. (Traficom 2020.)

Tien kantavuuden tullee olla riittävä tien käyttäjien tarpeen mukaan. Avustettavissa hankkeissa tien tavoitekantavuus on 80 MN/m² tällöin kantavuus riittää normaalille ajoneuvoliikenteelle. Valtionavustus edellyttää kantavuusmittauksen pois lukien pienet parannukset. (Traficom 2020.)

2.3 Kuivatus

Tierakenteen kuivatus toteutetaan useimmiten sivuojan, laskuojan sekä ajoradan sivukaltevuuden avulla. Alueilla, joissa tiealuetta ei voi leventää, jotta sivuojat olisi mahdollista rakentaa, toteutetaan tierakenteen kuivatus salaojan avulla. Sorapintaisten teiden sivukaltevuus tullee olla vähintään 4 %. Sivukaltevuuden tarkoituksena on johdattaa vesi sivuosiin ajoradalta. Sivuojat kuivattavat tierakenteen johdattamalla sade- ja pohjaveden kohti purkupaikkaa.

Laskuojat toimivat kuivatuksen purkupaikkana, josta vesi johdatetaan tarpeeksi kauas tierakenteesta. Laskuojan sijainti ja purkupaikka on valittava huolella, ettei tierakenteelta johdatettu vesi kulkeudu uudestaan tierakenteelle tai aiheuta ongelmia maastossa, esimerkiksi liiallista vettymistä. (Hämäläinen 2010, 59–66.)

Salaojaa käytetään esimerkiksi silloin, kun ei ole tilaa rakentaa avo-ojaa tieosuudella, jossa ei ole mahdollista leventää tiealuetta. Tarkastuskaivot asennetaan noin 40 metrin välein, jotta salaojan tarkastaminen, huuhtelu ja puhdistus on mahdollista. Salaojaputki voi tukkeutua hienoaineksesta, joka tulee huuhtoa pois tarvittaessa. (Hämäläinen 2010.)

2.3.1 Rummut

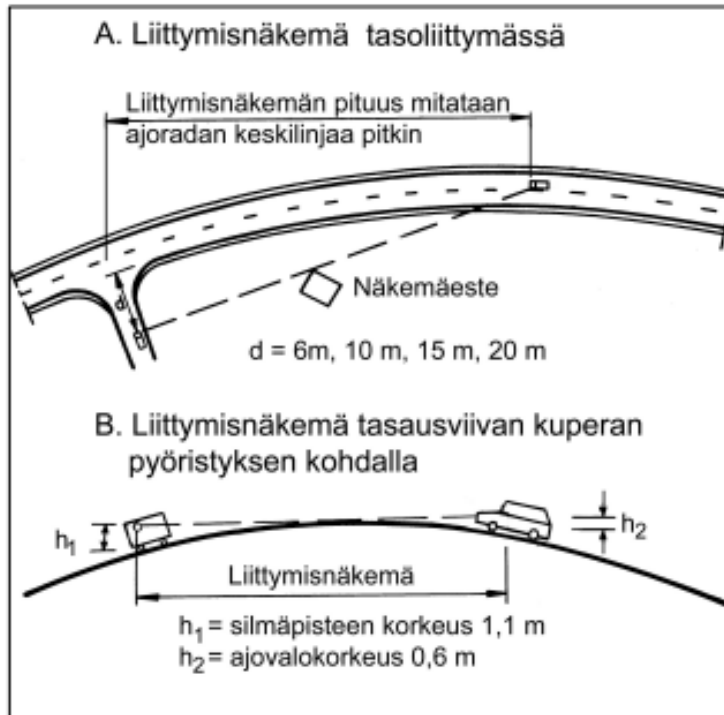
Rummut sijoitetaan maaston mukaan alaviin paikkoihin tai jos tien poikkisuunnassa virtaa luontainen tai kaivettu oja on rumpu asennettava. Useimmiten laskuoja sijaitsee samalla paikalla kuin rumpuputki. Rumpu sijoitetaan poikittain tielinjaan nähden, jotta putki olisi mahdollisimman lyhyt.

Yksityisteillä käytetään SN4-, SN8- ja SN16-luokan rumpuputkia, jossa suurempi luku kuvaa putken jäykkyyttä. Liittymärumpu on vähintään 300 mm halkaisijaltaan ja putken luokka on SN4. Päätierummun pienin halkaisija on 400 mm ja putken luokka on vähintään SN8. SN16-luokan putkea käytetään erityistapauksissa, jos tarvitaan suurempaa jäykkyyttä. Uusista yli 1000 mm rumpuputkien asennuksesta pitää pyytää aukkolausunto ELY-keskukselta. Yli 2000 mm olevat rummut ovat putkisiltoja. (Hämäläinen 2010, 59–66.)

2.4 Turvallisuus

Yksittäinen turvallisuuteen vaikuttava toimenpide on näkemän parantaminen ja oikea mitoitus ajoneuvoliikenteen mukaan. Tärkeät näkemään vaikuttavat tekijät ovat pysähtymisnäkemä, kohtaamisnäkemä ja liittymisnäkemä.

Pysähtymisnäkemä tarkoittaa tiellä olevan esteen etäisyyttä, jolta kuljettajan on mahdollista pysäyttää ajoneuvo ennen estettä normaaleissa olosuhteissa. Kohtaamisnäkemällä tarkoitetaan etäisyyttä, jossa eri suuntiin ajavat ajoneuvon kuljettavat voivat havaita toisensa ja välttää yhteenajon normaaleissa olosuhteissa. Liittymisnäkemällä tarkoitetaan etäisyyttä, jolta kuljettajan on nähtävä risteävän tien suuntaan voidakseen arvioida, voiko tielle liittyä turvallisesti tai ylittää tie. Kuvassa 5 on esitetty liittymänäkemän periaate etuajo-oikeutetulle tielle. Taulukossa 1 on esitetty liittymänäkemän pituudet eri ajonopeuksilla (Liikennevirasto 2013). (Hämäläinen 2010.)

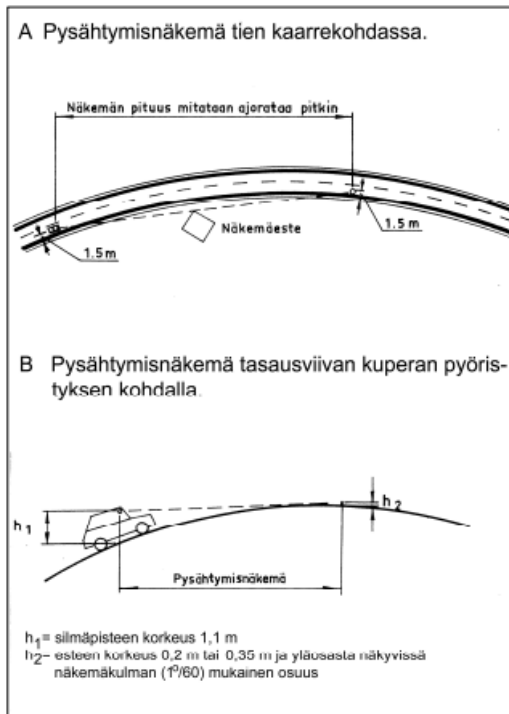

KUVA 5. Liittymänäkemä (Liikennevirasto 2013)

TAULUKKO 1. Liittymänäkemän pituudet (Liikennevirasto 2013)

Suunnittelunopeus (km/h)	Liittymisnäkemä (m)	
	Ohjearvo tai hyvä	Vähimmäisarvo tai tyydyttävä ¹⁾
30	60	60 (40)
40	80	80 (60)
50	120	105 (80)
60	160	130 (100)
70	200	160 (120)
80	230	200 (150)
100	300	270 (240)
120	370	370 (360)

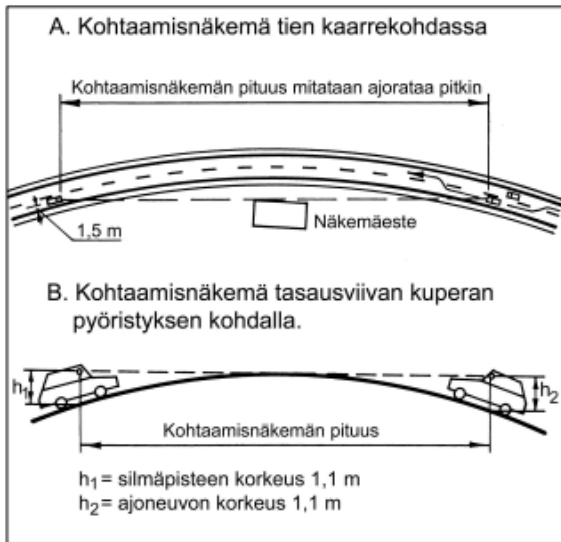
Käytännössä yksityisteillä joudutaan tinkimään pysähtymis- ja kohtaamisnäkemän tavoitteista. Yksitystiet on rakennettu mukailemaan maaston muotoja ja maanomistajien rajoja ja sopimuksia. Yksitystien peruseräilyssä tavoitellaan vähintään kohtaamisnäkemän toteutumista kaikilla tieosuuksilla. Pysähtymis- ja kohtaamisnäkemän mittaamisen periaatteet on esitetty kuvissa 6 ja 7. Pysähtymis- ja kohtaamisnäkemän etäisyydet on esitetty taulukoissa 2 ja 3. (Liikennevirasto 2013). (Hämäläinen 2013.)

KUVA 6. Pysähtymisnäkemän mittaaminen (Liikennevirasto 2013)

TAULUKKO 2. Pysähtymisnäkemä (Liikennevirasto 2013)

Suunnittelu- nopeus (km/h)	Pysähtymisnäkemä (m)		
	Ohjearvo tai hyvä	Vähim- mäisarvo tai tyydyt- tävä	Välttävä (taajama)
30	30	25	20
40	45	35	30
50	70	55	45
60	100	75	65
70	130	95	85
80	160	120	105
100	215	180	
120	280	260	

KUVA 7. Kohtaamisnäkemän mittaaminen (Liikennevirasto 2013)

TAULUKKO 3. Kohtaamisnäkemä (Liikennevirasto 2013)

Suunnittelu- nopeus (km/h)	Kohtaamisnäkemä (m)		
	Ohjearvo tai hyvä	Vähim- mäisarvo tai tyydyt- tävä	Välttävä (taajama)
30	60	50	40
40	90	70	60
50	140	110	90
60	200	150	130
70	260	190	
80	320	240	
100	430	360	

3 YKSITYISTIELAKI

Yksityistielain tarkoituksena on turvata asutuksen, elinkeinoelämän ja muiden yhteiskunnallisten tarpeiden edellyttämät kulkuyhteydet kiinteistöille, jotka eivät sijaitse maantie- tai katuverkolla, sekä turvata yksityistieverkon ylläpito ja kehittäminen osana liikennejärjestelmää. Lain tarkoituksena on myös taata yksityisteitä koskeissa asioissa asianosaisten oikeusturva ja tieosakkaiden yhdenvertainen kohtelu. (Yksityistielaki 560/2018, 1§.)

3.1 Kunnossapito, liittymä ja tienpitovelvollisuus

Yksityistielle ei ole määritelty laatuvaatimuksia muutoin kuin yksityistielain 24 §:ssä on määrätty. Tie on pidettävä tieosakkaiden edellyttämässä kunnossa, siten ettei siitä aiheudu kohtuuttomia kustannuksia. Kunnossapidon laatutasossa tulee huomioida liikenneturvallisuus. (Yksityistielaki 560/2018, 24§.) Jokainen tiekunta päättää itsenäisesti valitsemansa laatutason ja pitää tämän yhteiseen lukuun edellytetyssä kunnossa (Hämäläinen 2010).

Liittyjä, joka liittyy yksityistiehen, rakentaa liittymän omalla kustannuksellaan ja on velvollinen pitämään liittymän liikennöintiä edellyttävässä kunnossa. Jos liittyjä laiminlyö velvoitteitaan liittymän kunnossapidosta niin, että siitä aiheutuu vaaraa liikenteelle, kunnossapidolle tai liikenneturvallisuudelle, eikä kehoituksista huolimatta korjaa liittymää, on tiekunta tai tieosakkaat oikeutettuja tekemään korjaukset liittymän kustannuksella. (Yksityistielaki 560/2018, 26§.)

Sellainen kiinteistö, joka on saanut tieoikeuden, on velvoitettu tieosakkaana osallistumaan tienpitoon oman tieyksikön mukaan. Tienpitovelvollisuus alkaa, kun tieoikeus perustetaan ja päättyy, kun tieoikeus lakkaa. (Yksityistielaki 560/2018, 34§.)

Tienpidosta aiheutuvat kustannukset ja vastuu jaetaan tieosakkaiden kesken tieyksiköintien perusteella. Tieyksiköt vahvistetaan tieyksikkölaskelmalla tieosakkaiden kesken. Tieyksiköt jaetaan kunkin osakkaan saaman hyödyn mukaan. Tässä huomioidaan myös erilaiset tienkäytön tarpeet esimerkiksi, jos tieltä kuljetaan yrityksen tai maatalouden raskaalla kalustolla, näille jaetaan enemmän tieyksiköitä ja ovat näiden suuremmalta osalta vastuussa tienpidosta. (Yksityistielaki 560/2018, 35§.)

3.2 Uuden tieosakkaan vastuu sitoumuksesta tai velvoitteesta

Kiinteistön omistajaa vaihdettaessa siirtyy edellisen omistajan vastuu ja sitoumus tienpidosta uudelle omistajalle, tämä ei koske edellisen omistajan laiminlyöntiä rahana perittävistä maksuista (Yksityistielaki 560/2018, 45§).

Kiinteistö on panttina tämän lain mukaisista tieosakkaaseen kohdistuvista maksuista sekä niiden koroista niin kuin maakaaren 540/1995, luvussa 20 säädetään. Korvausvelvollisen kiinteistö on panttina 43 §:n 1 momentissa sekä 23 ja 26 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista niin kuin maakaaren luvussa 20 säädetään. (560/2018, 47§.)

3.3 Yksityistien hallinnointi ja tiekunnan perustaminen

Yhtä tai useampaa yksityistien tienpitoa hallinnoi tiekunta tai jos sellaista ei ole perustettu voidaan tienpito hallinnoida tieosakkaiden keskenään sopimalla tavalla. Halutessaan tieosakkaat voivat keskenään sopia ja valtuuttaa ulkopuolisen tahon huolehtimaan tienpidosta. (560/2018, 48§.)

Kaikki tieosakkaat on kutsuttava koolle jonkun tieosakkaan aloitteesta. Tiekunta perustetaan osakkaiden päätöksellä. Tiekunta perustetaan yksityistietoimituksessa tai tiekunnan perustamiskokouksessa. Kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä voidaan perustaa tiekunta, jos asian käsitteleminen yksityistietoimituksessa ei ole erityisestä syystä tarpeen. (560/2018, 49§.)

Kun tiekunnan perustamisesta on tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään, on tiekunta syntynyt ja lainvoimainen. Perustettaessa tiekuntaa on päätettävä toimielimestä, joka voi olla toimitsijamies tai hoitokunta. Tehtävään on valittava päätöksen mukaisesti henkilöt sekä näiden varajäsenet ja sijaiset, päätettävä tiekunnan nimestä ja tiekunnan sääntöjen käyttöönotosta. (560/2018, 49§.)

Toimielin huolehtii, että yksityistierekisterissä ja kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä on ajantasaiset tiedot painorajoituksista, tien käytön kieltämisestä tai rajoittamisesta. Tieosakkaiden on annettava tiekunnalle tarpeelliset tiedot itsestään, jotta tienpito ja hallinnointi on mahdollista. Erityisesti tieosakkaiden on huolehdittava omasta osoitetiedosta ja niiden muutoksien huolehtimisesta tiekunnalle ajantasaisena. (560/2018, 50§.)

3.4 Nimenkirjoitusoikeus, päätöksenteko ja valtionavustus

Toimitsijamies tai hoitokunta vastaa tiekunnan ohjeiden mukaisesti hallinnosta ja tienpidosta sekä niiden asianmukaisesta järjestämisestä. Toimitsijamies tai hoitokunta vastaa myös varainhoidon ja siihen liittyvän valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Nimenkirjoitusoikeus on toimitsijamiehellä tai hoitokunnan puheenjohtajalla, sen kahdella jäsenellä tai näiden sijaisella tai varajäsenellä. (560/2018, 56§.)

Tieosakkaat äänestävät kokouksessa tieyksiköiden mukaan. Kenenkään äänimäärä ei saa ylittää 30 % kokouksessa paikalla olevien osakkaiden tai edustajan yhteenlaskettua tieyksikkömäärää. Kokouksen alussa on tehtävä päätös ääniosuuksista. Kun äänestettäessä äänimäärät menevät tasan, tulee päätökseen se mielipide, johon puheenjohtaja on antanut äänensä. Osakkaalla on oikeus valtuuttaa joku toinen henkilö käyttämään omaa puheenvuoroa tai äänestysvaltaa. (560/2018, 59§.)

Valtio voi avustaa yksityistien neuvontaan, opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamista tähän tarkoitukseen osoitetun valtion talousarvion määrärahan puitteissa edellyttäen, että yksityistien tienpitoon on perustettu tiekunta. (560/2018, 83§.)

4 YKSITYISTIEN AVUSTUS

4.1 Avustuskelpoisuus

Yksityistietä hallinnoivan tiekunnan pitää täyttää valtionavustuskelpoisuuden ehdot:

- Tielle on perustettu tiekunta.
- Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot ovat ajantasaiset yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä eli Digiroad-tietojärjestelmässä. (Traficom 2020.)

Näiden kahden ehdon täytyminen ei oikeuta suoraan valtionavustukseen perusparannukseen. Jotta avustusta voidaan myöntää, on valtiolla oltava määrärahaa käytettävissä. Avustusta myönnetään ensisijaisesti rakentamiseksi luettavaan parantamiseen. Kunnossapito ei ole rakentamiseksi luettava toimenpide. Avustus haetaan paikalliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, jonka vaikutusalueella suurin osa tiestä sijaitsee. Valtionavustuksen tavoitteena on turvata maamme yksityistieverkoston toiminta. Yksityistiellä, jonka tienpitoon on käytetty valtionavustusta, on sallittava muun liikenteen tienkäyttö. Tienkäyttöä ei saa rajoittaa puomilla tai liikennemerkeillä seuraavan 10 vuoden aikana viimeisen avustuserän nostamisen jälkeen. (Traficom 2020.)

4.2 Avustettavat kohteet

Etusijalla avustettavissa hankkeissa ovat tiet, joilla liikennöinti on estynyt kokonaan tai on pian estymässä. Tyypillisiä hankkeita ovat esimerkiksi sillan tai suuren rummun vaurioiden korjaaminen, tulvavaurioiden estäminen tai korjaaminen sekä liikenneturvallisuutta merkittävästi parantavat hankkeet. Hankkeet, joissa korjataan routavauriota, parannetaan kantavuutta sekä siihen liittyvää kuivatusta, liikenneturvallisuuden parantaminen ja lauttapaikan parantaminen, voivat olla avustettavia kohteita. Kunnossapito, kuten pintakerroksen lisääminen, lanaus, höyläys sekä vähäisten vaurioiden korjaaminen eivät kuulu avustuksen piiriin, koska ne kuuluvat tiekunnan vastuulle. (Traficom 2020.)

Tien laatutasoa korottavat toimenpiteet kuten, päällystäminen ja valaistuksen rakentaminen eivät myöskään kuulu avustuksen piiriin. Tie kunta voi omalla kustannuksella päällystää tien, mutta päällysteen alapuolisia rakenteita voidaan avustaa soratien vaatimukset täyttävään kantavuuteen 80 MN/m². Yhteiskuntateknisten laitteiden siirtämistä ei avusteta. Laitteiden sijoittamisessa tulisi ottaa huomioon mahdollinen tulevaisuudessa toteutettava perusparannus. (Traficom 2020.)

4.3 Avustuksen hakeminen

Tiekunnan kokouksessa on tehtävä päätös valtionavustuksen hakemisesta parannushankkeeseen. Avustushakemukseen tulee liittää kokouksen pöytäkirja, jossa päätös avustuksen hakemisesta on tehty. Pöytäkirjasta on käytävä ilmi tiekunnan päätös perusparannuksesta ja päätös haettavasta avustuksesta ELY-keskukselta. Tie kunta voi valtuutta hoitokunnan tai toimitsijamiehen hoitamaan jatkossa tapahtuvat hakemusprosessin vaiheet ja toimimaan tiekunnan yhteyshenkilönä. Kokouksen pöytäkirjasta on käytävä ilmi, jos tiekunnan asioiden hoitamiseen on päätetty hoitokunta tai toimitsijamies. 2021 vuoden alussa siirrytään pääsääntöisesti sähköiseen asiointipalveluun. (Traficom 2020.)

Hakemukseen on aina liitettävä:

- rekisteriote ja karttaliite, johon tien vaikutusalueen pysyvä asutus on merkitty (Maanmittauslaitos, Ote kiinteistötietojärjestelmästä/yksityistie)
- todistus tai muu tuloste ajantasaisista tiedoista tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad)
- pöytäkirjanote tiekunnan kokouksesta, jossa ovat päätös hankkeeseen ryhtymisestä, päätös avustuksen hakemisesta ELY-keskuksesta, päätös henkilön valtuuttamisesta sähköiseen asiointiin ja tarvittaessa päätös avustuksen vastaanottamisesta
- suunnitelma-asiakirjat (työselitys, suoritepohjainen kustannusarvio, suunnitelmakartta). (Traficom 2020.)

Tarvittaessa toimitettavat liitteet:

- aukkolausunto (silta- tai rumpuaukon mitoittamiseen liittyvä asiantuntijalausunto)

- muut luvat, suostumukset, lausunnot ja sopimukset tarvittaessa
- tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen
- valtakirja asiointia varten (koskee asiointia Aluehallinnon asiointipalvelussa). (Traficom 2020.)

4.4 Päätös avustuksesta

Ennen päätöstä ELY-keskus arvio hankkeen soveltuvuuden valtionavustuskelpoiseksi. Päätöksessä tarkastetaan suunnitelmat, jotta toimenpiteet ovat oikeita ja oikein mitoitettuna. Yli- ja alimitoitusta ei hyväksytä. Suunnitelmaa tarkastettaessa suoritetaan tarvittaessa maastokäynti. Perusparannushankkeissa avustuksen määrä on 50–70 % hankkeen arvonlisäverollisesta kustannuksesta edellyttäen, ettei tiekunta ole arvonlisävelvollinen. Tällä hetkellä on voimassa vuoden 2025 loppuun asti väliaikainen korotettu avustusprosentti 70–85 %. Tiekkunnan on ilmoitettava 60 päivän kuluessa, mikäli haluaa ottaa avustuksen vastaan. Jos tiekunta ei ilmoita päätöksestään 60 päivän sisällä, avustuspäätös raukeaa. Tiekkunnan tulee toimittaa allekirjoitettu vastaanottoilmoitus sekä liitteenä pöytäkirjanote kokouksesta, jossa päätös avustuksen vastaanottamisesta on tehty. Hankkeen työt voidaan aloittaa, kun vastaanottoilmoitus on lähetetty. (Traficom 2020.)

Tiekunta on julkisen hankintayksikön asemassa hankintalainsäädännön mukaisesti. Hankintalainsäädäntö koskee tiekuntaa silloin, kun avustus hankkeeseen ylittää puolet sen kokonaisarvosta. Kansalliset kynnsarvot ylittyessä, eli tavaroiden ja palveluiden hankinnoissa yli 60 000 euroa (alv. 0 %) ja rakennusurakoissa yli 150 000 euroa (alv. 0 %), tiekkunnan tulee kilpailuttaa hankinnat hankintalainsäädännön vaatimalla tavalla. Jos kansallinen kynnsarvo ylittyy, on tehtävä ilmoitus HILMA-nimiseen sähköiseen ilmoituskanavaan, jota ylläpitää työ- ja elinkeinoministeriö. (Traficom 2020.)

4.5 Avustuksen maksatushakemus

Avustuksen maksatus haetaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselta (KEHA-keskus). Tiekkunnan vastuulla on huolehtia hankkeen toteutumisesta sekä maksatushakemuksen ja tarvittavien liitteiden toimittamisesta avustuspäätöksen määräajan puitteissa.

Tiekunnan pitää säilyttää alkuperäiset dokumentit kirjanpitolain mukaisesti, joten lähetettävät dokumentit ovat kopioita. Postitettavissa dokumenteissa on huomioitava, että dokumentit ovat KEHA-keskuksella ennen määräaika. (Traficom 2020.)

Ensimmäinen avustuserä voidaan maksaa, kun työt on aloitettu ja vastaanottoilmoitus on saapunut KEHA-keskukselle. Ensimmäisen avustuserän suuruus on enintään 30 %, kun avustuspäätöksen mukaisia avustuseriä on enemmän kuin kaksi kappaletta. Erityistapauksissa, joissa avustuseriä on enintään kaksi, voi ensimmäisen avustuserän suuruus olla enintään 50 %. Ensimmäinen avustuserä voidaan hakea ennakkoon ilman kuluselvitystä. Avustuserät määräytyvät avustuspäätöksen mukaisesti. (Traficom 2020.)

Välimaksatusten avustettava osuus voi olla enintään 90 % välimaksatuksen määrästä. Tie kunta käyttää omarahoitusosuutta välimaksatusten laskujen maksamiseen. Avustuksen kokonaismäärästä pidetään aina 10 % hankkeen valmistumiseen saakka. Välimaksatuksen liitteenä lähetettävien laskujen ei tarvitse olla maksettuna, joten ne voidaan lähettää avoimina. Viimeisen avustuserän hakemiseen tiekunnalla tulee olla omarahoitusosuutta käytettävissä, sillä viimeinen erä maksetaan, kun hanke on valmistunut hyväksyttynä, kaikki hankkeeseen kuuluvat maksut on suoritettu tiekunnan tililtä ja mahdollinen maastotarkastus on suoritettu. (Traficom 2020.)

4.6 Poikkeamat

Hankkeen edetessä ilmenevät vähäiset poikkeukset esimerkiksi murskeiden määrässä, ovat avustuskelpoisia kokonaiskustannusarvion puitteissa. Suuremmissa muutoksissa toteutettaviin toimenpiteisiin on sovittava ELY-keskuksen valvojan kanssa, vaikka kustannusarvio ei ylittyisi. Hyväksytyä kustannusarviota tai avustuksen määrää ei voida muuttaa kesken hankkeen. Yllättävissä tilanteissa, kun kustannusarvio ylitetään huomattavasti, voidaan hakea lisäavustusta. Pienet kustannusarvion ylitykset jäävät tiekunnan maksettavaksi. (Traficom 2020.)

5 PÄÄTÖKSENTEKO TIEKUNNASSA

Tiekunnan päätökset tehdään kokouksessa, jonne osakkaat on kutsuttu asianmukaisella tavalla tai kuten tiekunnan säännöissä on määrätty. Yleensä tiekunnat pitävät vuosikokouksen helmi-huhtikuun aikana johtuen kunnan avustusjärjestelmästä ja tiekunnan tilikauden päätöksestä. Tieunta voi halutessaan päättää, ettei vuosikokousta pidetä vuosittain, mutta vuosikokousta vastaava kokous on pidettävä enintään neljän vuoden välein. Edellä mainittujen seikkojen takia vuosikokous pidetään käytännössä joka kevät. Tarvittaessa voidaan pitää ylimääräisiä kokouksia. Esimerkiksi tien parantaminen ja tieyksiköiden muuttaminen voivat vaatia useita kokouksia. Ylimääräinen kokous on pidettävä, jos neljännes osakkaista tätä vaatii. (Hämäläinen 2019, 58–68.)

Tiekunnan vuosikokouksessa erityisesti käsiteltävät kohdat yksityistielain mukaan:

- talousarvion vahvistamisesta seuraavaa tai kuluvaan varainhoitokautta varten sekä tiekunnan varainhoitokauden alkamis- ja päättymisajasta
- edellisen varainhoitokauden tilityksen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tai kahden henkilön määräämisestä ennakolta ja jäljestäpäin tarkastamaan tilitys ja antamaan kokoukselle selostus tarkastuksen tuloksesta
- toimitsijamiehen tai hoitokunnan vastuuvapauden myöntämisestä
- toimitsijamiehen tai hoitokunnan valitsemisesta ja tehtävistään vapauttamisesta
- tieyksikkölaskelman vahvistamisesta
- tiemaksujen maksuunpanoluettelon ja käyttömaksun perusteiden sekä tarvittaessa käyttömaksujen vahvistamisesta
- rahalainan ottamisesta
- kiinteistönmuodostamislain 103 §:n 2 momentissa tarkoitetun rajankäynnin hakemisesta, milloin se on tienpitoa varten tarpeen
- tienpitoa koskevien ohjeiden antamisesta toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle
- muun kuin tieosakkaan säännöllistä tien käyttöä koskevan luvan myöntämisestä
- tieoikeuden perustamisesta ennestään olevaan tiehen tai tiekunnan perustaman tieoikeuden lakkauttamisesta
- tiekunnan säännöistä
- ulkopuolisen toimijan valtuuttamisesta huolehtimaan tien hallinnoinnista ja tienpidosta
- tieosakkaiden tekemistä, tienpitoon liittyvistä aloitteista. (560/2018.)

5.1 Kokouskäytäntö

Vuosikokouksen lähestyessä tai tarvittavan ylimääräisen kokouksen järjestämiseksi on toimielimen tai nimetyn tahon lähetettävä kaikille osakkaille kokouskutsu yksityistielain 61§ mukaisesti. Kaikki osakkaat ovat velvollisia huolehtimaan ajantasaisista osoitetiedoistaan tiekunnalle. Ylimääräinen kokous on pidettävä, jos neljännes osakkaista tätä vaatii tai toimielin niin päättää. (Hämäläinen 2019, 69–74.)

Kokouskutsussa on oltava asialista, jossa esitetään kokouksessa käsiteltävät aiheet sekä tiekunnan säännöt. Kokouskutsun mukana on suositeltavaa lähettää myös ehdotus maksuunpanoluetteloksi ja talousarvioehdotus. Tällöin maksuunpanoluetteloa ei tarvitse pitää nähtävillä kahta viikkoa ennen kokousta, kun se on toimitettu kokouskutsun mukana. Ennen kokousta on pidettävä nähtävillä hoitokunnan kokousten pöytäkirjat, jotka on pidetty edellisen vuosikokouksen jälkeen ja toimitusmiehen mahdolliset päätöspöytäkirjat kahden viikon ajan kokouskutsussa mainitussa paikassa. Kokouspaikka on mainittava kutsussa. Kokouspaikan valinta ei saa aiheuttaa kohtuuttomia vaikeuksia osakkaiden saapumiselle, yleisesti kokouspaikka on tiekunnan kotikunnassa. Kokouksen voi pitää sähköisessä toimintaympäristössä, mutta tästä pitää olla tiekunnan päätös. Sähköisen kokouksen lisäksi pitää olla paikka, jonne voi saapua fyysisesti paikalle. (Hämäläinen 2019, 69–74.)

Kiistatilanteiden ratkaisut onnistuvat paljon helpommin, kun kokouskäytännöt on suoritettu kuten laki määrää. Esimerkiksi kokouksessa päätetyt asiat voi kumota vetoamalla kokouskutsun virheeseen, jolloin päätetyt kohdat on käsiteltävä uudessa kokouksessa. (Hämäläinen 2019, 69–74.)

5.2 Päätösvaltaisuus

Päätösvaltaisen tiekunnan kokouksen voi pitää yksikin henkilö, kun kokouskutsut on lähetetty asianmukaisella tavalla. Tässä tapauksessa pitää pysähtyä miettimään, mitä päätöksiä kannattaa tehdä yksinään. Suositeltavaa tässä tilanteessa on harkita kokouksen uudelleen järjestäminen. Kirjallisella valtakirjalla voi valtuuttaa toisen vaikkapa tiekunnan ulkopuolisen henkilön edustamaan itseään kokouksessa näin halutessaan. Joissakin tapauksissa tieosakkaina voi olla erilaisia yhtiöitä, yhteisöjä tai ryhmittymiä, jolloin samalla kiinteistöllä voi olla useita äänioikeutettuja henkilöitä.

Näissä tapauksissa on suotavaa, että valtuutetaan yksi henkilö edustamaan koko yhteisöä. Epäselvissä tapauksissa, jolloin ei ole aivan varmaa kuka on oikeutettu käyttämään ääni- ja puheoikeuttaan, voidaan oikeus hylätä. Toimielimellä on jääviyssäännös, jolloin toimielimen jäsen ei voi tehdä merkittäviä taloudellisia päätöksiä tai sopimuksia. Toimielimen jäsenen on jäävättävä itsensä, jos ristiriita on mahdollinen. Tiekunnan kokous ei ole julkinen kokous, joten ulkopuolisia henkilöitä ei ilman päätöstä oteta kokoukseen mukaan. (Hämäläinen 2019, 72–74.)

5.3 Äänestäminen

Tiekunnan kokouksessa äänestäminen suoritetaan tieyksiköiden mukaan enemmistöpäätöksellä. Toisinaan äänestetään jokaisesta asiakohdasta, toisinaan päätökset hyväksytään keskustelun kautta, jolloin äänestys ei ole tarpeellinen. Jokaisella osakkaalla on tieyksiköitään vastaava määrä ääniä, jotka on tarkastettu ja hyväksytty edellisessä kokouksessa. Usein tiekunnilla on osakkaita, joilla on huomattavasti enemmän tieyksiköitä ja vastaavasti toisella huomattavasti vähemmän tieyksiköitä. Oikeusturvan saavuttamiseksi on yksityistielaisissa määrätty, ettei osakkaalla voi olla yli 30 % kokouksella paikalla olevista yhteenlasketuista äänimäärästä. 30 % äänimäärä voidaan ylittää siinä tapauksessa, kun osakas, jonka äänimäärää leikataan, on valtuutettu toisen osakkaan edustajaksi. Tällöin valtuutettu osakas saa valtuuttajan äänet omien äänien lisäksi. Äänimäärät tarkastetaan ja leikataan ennen äänestystä, sillä joku voi poistua paikalta tai tulla myöhässä paikalle. (Hämäläinen 2019, 74–75.)

5.4 Oikaisuvaatimus

Tiekunnan päätöksen oikaisuvaatimuksen voi tehdä tiekunnan jäsen tai muu asianosainen. Oikaisuvaatimus on tehtävänä kirjallisena 30 päivän kuluessa päätöksestä. Perusteena oikaisuvaatimukselle on oltava, ettei päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä, lain tai tiekunnan sääntöjen puitteissa tai loukkaa henkilön oikeuksia. (Hämäläinen 2019, 77–78.)

Oikaisuvaatimuksen saapuessa tiekunnan tietoon, on toimielimen kutsuttava tiekunta kokoukseen 30 päivän kuluessa, jossa asia käsitellään uudelleen. Toimielimen päätöksestä voi myös vaatia oikaisupäätöksen, jonka toimielimen on käsiteltävä 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen vastaanottamisesta. Mikäli asianosainen ja toimielin on asiasta edelleen eri mieltä, on asianosaisen

saatettava asia käsiteltäväksi tiekunnan kokouksessa, sillä toimielimen päätöksestä ei voi nostaa moitekannetta. (Hämäläinen 2019, 77–78.)

5.5 Moitekanne

Tiekunnan osakas tai asianosainen voi nostaa moitekanteen kokouksessa tehdystä päätöksestä. Tieosakkaan pitää kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä nostaa moitekanne kärjäoikeuteen, jonka yhteydessä on maa-oikeus. Muiden asianosaisten osalta määräaika alkaa siitä, kun päätös on saapunut asianosaisen tietoon. Kärjäoikeuden päätöksen jatkovalitus tehdään siihen hovioikeuteen, jonka vaikutusalueella tiekunta sijaitsee. (Hämäläinen 2019, 78.)

6 OHJEISTUS

6.1 Perusparannushankkeen käynnistäminen

Yksityisteiden perusparannushankkeissa on havaittu, ettei kaikilla osapuolilla ole tiedossa mitä perusparannushankkeen toteutus pitää sisällään. Tämän ohjeen tarkoituksena on antaa vinkkejä ja tietoa siitä, miten pyritään toimimaan perusparannushankkeessa. Tiekunnan päätökset tehdään enemmistöperiaatteella. Yksityistielaki määrää tiekunnan päätöksentekoa, jolloin lain edellyttämällä tavalla järjestäytynyt kokous on päätäntävaltainen. Tiekunnan kokouksessa tehdyt päätökset ovat toteutuskelpoisia ja päätökseen liittyvät maksut ovat ulosottokelpoisia ilman oikeuden päätöstä.

Yleensä kun tiekunnassa päätetään ryhtyä tien perusparantamiseen, tarvitaan yksi tai useampi aktiivinen tiekunnan jäsen, jotka alkavat ajamaan asiaa eteenpäin. Näillä aktiivisilla osakkailla, toimitsijamiehellä tai hoitokunnalla on paljon tietoa, ja he ovat hyvin ajan tasalla siitä, missä vaiheessa hanke on aina aloituksesta lopetukseen. Harmillisesti useissa tiekunnissa on niin sanottuja hiljaisia osakkaita, jotka eivät halua osallistua tiekunnan toimintaan tai joissain tapauksissa ovat jopa tietämättömiä siitä, että kuuluvat tiekuntaan ja ovat osakkaita kyseiseen tiehen. Näissä tapauksissa olisi hyvä, jos toimitsijamies tai hoitokunnan jäsenet pyrkisivät saamaan mahdollisimman monet osakkaat kiinnostumaan hankkeesta ja tulemaan paikalle, kun hankkeesta pidetään kokouksia. Kokouksissa kannattaa kertoa mahdollisimman paljon tulevasta hankkeesta ja näyttää esimerkkikuvia tehtävistä toimenpiteistä ja jakaa sitä kaikkea tietoa, mitä toimitsijamiehellä tai hoitokunnalla on takataskussa. Jos ei ole aikaisempaa tietoa perusparannushankkeista, kirjastosta ja internetistä löytyy paljon tietoa kyseisestä aiheesta, jotta siihen voi tutustua lisää. Tieisännöitsijällä on runsaasti tietoa ja kokemusta yksityisteistä, joten heidän asiantuntemustansa kannattaa hyödyntää.

6.2 Osakkaan mahdollisuus vaikuttaa hankkeeseen

Tiekunnan kokouksessa päätetään avustuksen hakeminen, vastaanottaminen, hyväksytään suunnitelma, vahvistetaan tieyksiköt ja päätetään toteuttamisvaltuutus. Kokouksessa paikalla olevalla

osakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa hankkeeseen, jolloin tarvitaan kaikki tiekunnan osakkaat paikalle, koska tällöin päätetään kaikkien yhteisestä hankkeesta, kuluista ja omavaraisuudesta. Kokouksessa kannattaa selvittää kaikki kohdat, jotka ovat epäselviä. Kokoukseen voi myös kutsua suunnittelijan, joka on tehnyt perusparannussuunnitelman, jolloin tältä voi kysyä yksityiskohtaisemmin hankkeeseen kuuluvista toimenpiteistä, erityisesti oman kiinteistön / tilan läheisyydessä tehtävistä toimenpiteistä. Kokouksessa tehty päätös (kielteinen tai myönteinen) on toteutuskelpoinen.

Toimielin tai toimitsijamies kilpailuttaa urakoitsijan, valvojan ja rakennuttajan. Kun hankkeen rakentamisvaihe aloitetaan, on jokaisella osakkaalla selvää, mitä toimenpiteitä oman kiinteistön kohdalla tullaan tekemään, sillä kaikki hankkeeseen kuuluvat toimenpiteet on hyväksytty tiekunnan kokouksessa. Valitukset ja erimielisyydet olisi pitänyt tuoda ilmi siinä kokouksessa, jossa hyväksyttiin suunnitelma ja hankkeen toteutus. Urakoitsijan näkökulmasta tämä aiheuttaa suuria haasteita, sillä urakoitsijan tieto koko hankkeesta on suunnitelmalla, joka on hyväksytty tiekunnan kokouksessa. Urakoitsija vain toteuttaa saamansa suunnitelman parhaalla mahdollisella tavalla.

6.3 Yleisiä rakennusvaiheessa ilmeneviä ongelmia

Yksitystien perusparannushankkeessa tulee paljon näkyviä muutoksia siihen mitä on totuttu näkemään tutulla tiellä, jota pitkin on vuosia kuljettu kotiin, mökille, metsään tai pellolle. Yleisesti suurin ongelma tien toimivuudelle on puutteellinen kuivatus. Toimivalla kuivatuksella on suuri merkitys tien kantavuuteen ja liikennöitävyyteen.

Kuivatuksen avulla saadaan tien runko kantamaan kuormia paremmin, joten tulevaisuudessa huoltotoimenpiteiden kustannukset laskevat, kun ei tarvitse tehdä kohtalaisen isoja korjaustoimenpiteitä. Esimerkiksi tien sortuminen tai kelirikon aiheuttamat isommat vauriot sekä routavaurioiden vaikutukset vähenevät.

6.3.1 Kuivatus

Jotta kuivatus saadaan järjestettyä, sisältää perusparannushanke kohtalaisen paljon kaivamista kaivinkoneella sekä puuston ja kasvillisuuden poistoa tien varrelta. Tavoitteena on, että tien molemmilla puolilla olisi sivuoja vapaana kasvillisuudesta ja kiinteistä esteistä, jotta sadevedellä on

mahdollista poistua tien rakenteista. Sivuojiin kertynyt vesi pitää saada johdatettua pois, joten tätä varten on laskuojat.

Laskuojat kaivetaan alavampaan maastoon pois tiealueelta tai jos laskuoja on ennestään olemassa, poistetaan ojasta kasvillisuus tai kaivetaan kaivinkoneella vapaaksi, jotta vesi virtaa pois tiealueelta. Laskuojan kaivamiseen, perkaamiseen ja kasvillisuuden poistoon on pyydettävä maanomistajan lupa. Tulevaisuudessa kunnossapidon kannalta olisi hyvä tehdä maanomistajan kanssa sopimus, että tiekunta voi huoltaa laskuojaa ilman erillistä lupaa.

6.3.2 Puusto ja kasvillisuus

Puuston ja kasvillisuuden poisto on turvallisuuden, toimivuuden ja kunnossapidon kannalta tärkeä toimenpide. Puusto ja kannot on poistettava ennen kuin aloitetaan ojien kaivaminen, jotta puut eivät ole esteenä kaivamiselle. Risteyksissä ja kaarteissa, joissa on näkyvyydelle haitallista kasvillisuutta, poistetaan kasvillisuus, jotta saadaan turvallinen näkymä tiellä ajettaessa. Usein tiealuetta ei ole määritetty tai se on liian kapea, jolloin on suotavaa, määritellään tiealue ennen perusparannushankkeen aloitusta yksityistietoimituksella. Puuston ja kasvillisuuden poistosta tulee aina sopia maanomistajan kanssa. Yleisesti oletetaan yksityisteiden tiealueen ulottuvan tien keskilinjasta 6 metriä maastoon päin.

Poistettu puusto kuuluu maanomistajalle. Puuston poisto voidaan tehdä yhteismyyntinä, jolloin metsäyhtiö käy kaatamassa puut ja tilittää jokaiselle maanomistajalle hänen maaltaan kaadetut puut. Vaihtoehtoisesti maanomistajien suostumuksella voidaan tilittää puiden myynnistä saadut tulot tiekunnalle ja tiekunta käyttää tulot perusparannushankkeeseen. Jokainen maanomistaja päättää oman puuston kohdalla, kuinka haluaa tehdä puuston poistamisen. Asutulla seudulla on usein pensasaita, kuusiaita sekä monia muita istutuksia ja näitä pyritään säästämään mahdollisuuksien mukaan, mutta tämä ei ole aina mahdollista, jotta saataisiin tiealueen kuivatus toimimaan. Tällöin tiekunnalla tulee olla päätös, kuinka urakoitsijan ja suunnittelijan tulee toimia.

6.3.3 Liittymät

Liittymän rakentamisesta ja kunnossapidosta vastaa liittyjä. Perusparannushankkeessa, jossa kaivetaan sivuojat vapaaksi vedenvirtausta varten, tulee liittyjän kustannukseksi materiaali, jotka tarvitaan liittymän kunnostamiseen. Liittymien kunnostamiseen käytettävä materiaali ei kuulu avustukseen.

Tiekunta voi myös halutessaan ostaa liittymien rakentamisen materiaalin yhteishankintana, mutta kukin liittymän omistaja maksaa kulut oman liittymänsä materiaaleista. Liittymä, jossa on asfalttipintaa ei asfaltoida uudelleen, vaan liittymä rakennetaan sorapintaiseksi, mikäli liittymässä on jokin toimenpide, jonka takia asfaltti joudutaan poistamaan. Liittyjä voi halutessaan asfaltoida liittymänsä omalla kustannuksella.

Mikäli tien pinta nousee liittymää korkeammalle esimerkiksi paksun kantavan kerroksen lisäämisen takia, on liittyjän maksettava liittymään lisättävästä murskeesta, jotta liittymää voi käyttää. Tiekunta voi tehdä päätöksen siitä, miten menetellään tässä tapauksessa.

6.4 Avustuksen maksaminen

Valtionavustuksen maksajana toimii ELY-keskusten ja TE-toimistojen Kehittämisen- ja hallintokeskus (KEHA- keskus). Avustus maksetaan työn edistymisen mukaan. Ensimmäinen avustuserä voidaan maksaa ennakoon ilman kuluselvitystä, kun työt on aloitettu ja avustuksen vastaanottoilmoitus on toimitettu. Ennakkoerän suuruus määräytyy avustuspäätöksen avustuserien lukumäärän perusteella. Jos avustuseriä on enemmän kuin kaksi, ensimmäisen avustuserän suuruus on enintään 30 % valtion avustuksesta. Poikkeustapauksissa, kun avustuseriä on enintään kaksi, ensimmäisen avustuserän suuruus voi olla enintään 50 % valtion avustuksesta.

Tästä seuraavat avustuserät maksetaan maksatushakemuksen mukana toimitettavien laskujen perusteella. Avustuspäätöksen mukaisesti haettavat välimaksatusten laskujen ei tarvitse olla maksettuna ennen maksatushakemusta. Välimaksatuksissakin tarvitaan omarahoitusosuutta, sillä avustuksella maksetaan laskuista enintään 90 % loput on maksettava tiekunnalla.

Viimeinen avustuserä maksetaan vasta kun työ on kokonaan valmis hyväksyttynä ja kaikki laskut ovat maksettuna tiekunnan tililtä. Tässä vaiheessa tiekunnat tarvitsevat omarahoitusosuutta tai väliaikaista lainaa, jotta saa haettua viimeisen avustuserän, jolla voi maksaa omarahoitusosuuden tai lainan.

6.4.1 Muistilista perusparannushankkeen päätöksistä

Päätös:

- perusparannushankkeeseen ryhtymisestä
- avustuksen hakemisesta
- avustuksen vastaanottamisesta
- maksimikustannusarvio
- toimielimen valtuuttaminen hankkeen hankintoihin
 - kantavuusmittaus
 - suunnittelija, valvoja ja urakoitsija
- henkilön valtuuttaminen avustuksen sähköiseen asiointiin
- yksityistietoimituksesta tiealueen leveyden määrittämiseksi.
- puuston ja kasvillisuuden poistaminen. Talkoot, urakoitsija, metsäyhtiö tai osakkaat itse
- viimeinen päivä, jolloin puusto tulee olla poistettuna, jos toteuttajana muu kuin urakoitsija
- liittymien materiaalin kustannukset. Esimerkiksi urakoitsija laskuttaa tiekuntaa, tiekunta liittyy
- omarahoituksen järjestäminen
- mikäli piha-alue on tiealueella, poistetaanko vai siirretäänkö istutukset (Maanomistajan lupa)

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda ohjeistus yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen. Tämä työ vaati paljon aikaa ja perehtymistä aihealueeseen, joka oli todella laaja sekä hyvin monimutkainen. Osa perusparannushankkeen ongelmista johtuu osakkaiden erilaisesta tierakentamiseen liittyvästä osaamisesta. Toinen voi ymmärtää samasta suunnitelmakartasta samat asiat eri tavalla kuin toinen. Tiekunnan tulee huolehtia osakkaiden tiedottamisesta tulevista toimenpiteistä ja auttaa osakkaita ymmärtämään, ettei perusparannushanke ole kevyt kunnostustoimenpide, jossa tietä vain sorastetaan uudelleen. Perusparannushankkeessa puita kaatuu ja maata siirretään, monen henkilön mielestä jopa tarpeettoman kaukana tiestä joudutaan operoimaan.

Vaikka yksityistielaki velvoittaa liittymän huolehtimaan omasta liittymästään olisi hyvä, että avustettavissa perusparannushankkeissa liittymien kunnostaminen olisi avustettava toimenpide. Tuntuu hieman kohtuuttomalta, että olemassa oleva liittymä joudutaan kunnostamaan omalla kustannuksella, jos kunnostustarve johtuu tien rakenteellisesta muutoksesta.

Puuston ja kasvillisuuden poistosta aiheutuu paljon erimielisyyksiä silloin, kun piha-alue ulottuu tiealueelle. Piha-alueilla on usein istutuksia tontin rajalla. Istutukset on istutettu usein sivuojan ulkoluiskan taitteeseen tai pahimmissa tapauksissa sivuojan puutuessa tien reunaan. Tiealueen pitää olla vapaa kasvillisuudesta, jotta liikenneturvallisuus ja kunnossapito olisi mahdollista. Yksityistielaki määrää selvästi luonnontilaisen kasvillisuuden poistosta tiealueelta, mutta yhtä selkeää kannanottoa ei ole piha-alueille. Näissä tapauksissa tulisi tiealueen olla määräävä pelkästään liikenneturvallisuuden perusteella ja istutettu kasvillisuus voitaisiin poistaa kuten luonnontilainen kasvillisuus.

LÄHTEET

1. Tieto Traficom 2021. Yksityistiet. Hakupäivä 27.11.2023. <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/yksityistiet>.
2. WSP Finland Oy 2019. Yksityistieverkon merkitys yhteiskunnalle. Hakupäivä 27.11.2023. https://www.tieyhdistys.fi/site/assets/files/1727/suomen_yksityistieverkko_matalaresoluu-tio.pdf.
3. Metsäteho Oy 2001. Metsätieohjeisto. Hakupäivä 27.11.2023. https://metsateho.fi/wp-content/uploads/2015/03/Tieohjeisto_osa_1_Tekstiosa.pdf.
4. Traficom 2020. Yksityisteiden valtionavustukset-ohje. Hakupäivä 4.12.2023. <https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/Yksityisteiden%20valtionavustukset%20ohje%20p%C3%A4ivitetty%2020230505.pdf>.
5. Yksityistielaki 560/2018. Hakupäivä 4.12.2023. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180560>.
6. Hämäläinen, Esko 2010. Yksityistien parantaminen. Suunnittelun ja toteuttamisen perusteet. Kerava: Painojussit.
7. Hämäläinen, Esko 2019. Yksityisteiden hallinto. Tie kunta ja tieosakas. Kerava: Painojussit.
8. Liikennevirasto 2013. Tien suuntauksen suunnittelu. Hakupäivä 14.2.2024. https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Liikennevirasto/lo_2013-30_tien_suuntauksen_suunnittelu.pdf.

LIITTEET

Liite 1. Ohjeistus yksityistiekunnalle perusparannushankkeeseen.

Liite 2. Kuvallinen ohjeistus tiekunnan osakkaalle perusparannushankkeeseen.

OHJEISTUS YKSITYISTIEKUNNALLE PERUSPARANNUSHANKKEESEEN (ELY-KESKUKSEN AVUSTAMA HANKE)

Tiekunta

Tekee päätökset tiekuntaa koskevilla asioilla noudattaen yksityistielakia, kohdellen kaikkia osakkaita yhdenvertaisesti. Päätökset tehdään enemmistöperiaatteella kokouksessa paikalla olevien osakkaiden äänimäärän mukaan. Osakkaan äänimäärä muodostuu tieyksiköistä. Äänestysyksiköiden määrää leikataan suurosakkailta siten, ettei yksittäisellä osakkaalla ole yli 30 % kokouksessa paikalla olevien äänestysyksiköiden yhteenlasketusta summasta. Äänestysyksiköiden leikattu määrä voidaan ylittää siinä tapauksessa, jos henkilö, jolta on leikattu äänestysyksiköitä, on valtuutettu toisen osakkaan edustajana. Tällöin hän saa edustettavan henkilön äänestysyksiköt omien yksiköiden lisäksi.

Tiekunta on hankintalain mukainen julkinen hankintayksikkö. Tiekunnan tulee noudattaa hankintalakia, mikäli saa avustusta yli puolet hankinnan arvosta. Hankintalakia sovelletaan, kun kansalliset kynnsarvot ylitetään. Tavara- ja palveluhankinta 60 000 € (alv 0 %), ja rakennusurakat 150 000 € (alv 0 %). Näiden kynnsarvojen ylittävät hankinnat tulee kilpailuttaa hankintalain menettelysääntöjen mukaisesti.

ELY-keskuksen avustamassa perusparannushankkeessa tiekunta tekee päätöksen:

- perusparannushankkeeseen ryhtymisestä
- hankkeen maksimikustannusarviosta
- avustuksen hakemisesta
- avustuksen vastaanottamisesta
- henkilöstä, joka hoitaa sähköisen asioinnin
- omarahoituksesta
- toimielimen tai asiamiehen valtuuttamisesta

Suosittelavaa on tehdä päätös myös:

- liittymien rakentamisesta (materiaalia ei avusteta). Laskuttaako urakoitsija tiekuntaa ja tiekunta osakasta toteutuneiden kulujen mukaan. Koskettaa liittymiä, joihin ei ole asennettu

rumpua ennestään ja johon rumpu on suunniteltu laitettavaksi. Tämä koskee myös liittymiä, jotka aiheuttavat haittaa tien kuivatukselle, turvallisuudelle ja kunnossapidolle.

- liittymät, joista kulku estyy perusparannushankkeen toimenpiteen takia esim. tielle lisätystä paksusta murskekerroksesta. Palautetaanko liittymän toimintakyky tiekunnan yhteisenä kustannuksena vai liittyjän. (Yksityistielaki velvoittaa liittyjän huolehtimaan omasta liittymästä, eikä materiaali kuulu avustukseen).
- poistetaanko puusto talkootyönä maanomistajan tai urakoitsijan toimesta, vai yhteismyyntinä metsäyhtiölle. Jos puusto myydään, tilitetäänkö tulot maanomistajalle vai tiekunnalle perusparannushankkeen kulujen kattamiseen.
- puuston poistolle tulee asettaa päivämäärä mihin mennessä puusto on poistettu, ennen kuin urakoitsija aloittaa työt.

Huomioitavia seikkoja ennen hanketta:

- Omarahoitusta on oltava, sillä avustuksen viimeinen erä maksetaan sitten kun työ on valmis ja hyväksytty, sekä kaikki laskut on maksettu tiekunnan tililtä.

Toimielin, toimitsijamies tai tieisännöitsijä

- Toimielin, toimitsijamies tai tieisännöitsijä on yleisesti perusparannushankkeen keskeisin henkilö. Se voi olla myös jokin nimetty henkilö tai ryhmä, jonka tiekunta on valtuuttanut tähän tehtävään.
- Ennen hankkeen ehdotusta tiekunnan kokouksessa tulee toimielimen, toimitsijamiehen tai tieisännöitsijän hankkia mahdollisimman paljon tietoa perusparannushankkeista ja tuoda tämä tieto esille kaikille osakkaille.
- Toimielin, toimitsijamies tai tieisännöitsijä valmistelee ehdotuksen perusparannushankkeesta tiekunnan kokoukseen. Tämä tehtävä on todella merkittävässä asemassa perusparannushankkeen onnistuneeseen ja jouhevaan toteutukseen.
- Perusparannushanke ei ole kevyt toimenpide, sillä hankkeissa kaivetaan kohtalaisen paljon ennestään olemassa olevia ojia ja/tai mahdollisesti myös uusia ojia. Puusto kantoineen ja kasvillisuus poistetaan tiealueelta. Liittymät, jotka aiheuttavat haittaa tielle tullaan kunnostamaan ja tässä on huomioitava materiaali kulut liittyjälle. Edellä mainittujen seikkojen

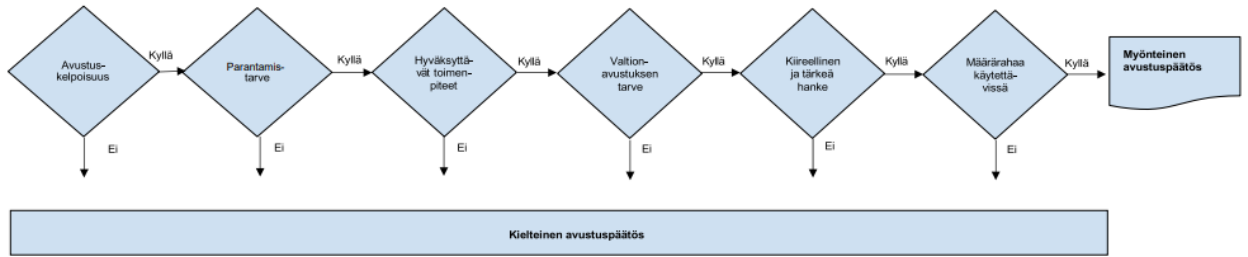
takia on erityisen tärkeää, että jokaiselle tieosakkaalle saadaan tietoa tulevasta perusparannushankkeesta ja millaisia toimenpiteitä se tulee pitämään sisällään.

Osakas

- Yksittäisen osakkaan vastuulla on perehtyä tulevaan perusparannushankkeeseen ja osallistua tiekunnan kokouksiin.
- Vain kokouksessa paikalla olevien osakkaiden mielipiteet perusparannushankkeeseen ryhtymisestä ja tehtävistä toimenpiteistä voidaan ottaa huomioon.
- Osakas, joka ei ole osallistunut tiekunnan kokoukseen on hyväksynyt kokouksessa tehdyt päätökset sellaisenaan kuin päätökset on tehty.
- Perehtyy yksityistielakiin.
- Huolehtii, että tiekunnalla on ajantasaiset osoitetietosi.
- Vastaa liittymän rakentamisesta ja kunnossa pidosta, eikä aiheuta haittaa tielle.
- tiemaksujen maksamisesta.
- Vastaa omalta osaltaan kokouksen päätösten toteutumisesta.
- Tiekunnan kokous on päätäntävaltainen ja päätös toteutuskelpoinen, kun kokous on järjestetty yksityistielain mukaan.
- Osakkaan laiminlyödessä rahallisia velvollisuuksia voidaan ulosmittaaminen tehdä ilman oikeuden päätöstä.
- Maanomistaja antaa suostumuksen puuston ja kasvillisuuden poistamiseen sekä tarvittavien ojien kaivamiseen ja perkaamiseen.

Avustus

- Tie kunta voi saada valtionavustusta yksityistiehankkeeseen.
- Yksityistietä ja tiekuntaa koskevat tiedot pitää olla ajantasaisena maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä, sekä tie- ja katuverkko tietojärjestelmässä eli Digiroad-järjestelmässä.
- avustusta myönnetään ensisijaisesti rakentamiseksi luettavaan perusparannukseen, eli ei kunnossapitoon.
- vaikka yksityistie täyttää valtionavustuskelpoisuuden ehdot, se ei automaattisesti saa avustusta. Avustus myönnetään, mikäli valtiolla on avustusmäärärahaa käytettävissä ja suunnitellut toimenpiteet ovat avustuskelpoisia.

Ensisijaisesti avustettavat hankkeet:

- Siltojen ja suurten rumpujen uusiminen tai vaurioiden korjaaminen.
- Teiden tulvavaurioiden korjaaminen ja estäminen.
- Liikenneturvallisuutta merkittävästi parantavat hankkeet. (Traficom 2020.)

Muut avustettavat hankkeet:

- Tien routavaurioiden korjaaminen.
- Kantavuuden ja siihen liittyvän kuivatusjärjestelmän parantaminen.
- Muu liikenneturvallisuuden parantaminen kuten kaarteiden oikaisu, liittymäkohdan parantaminen tai tielinjan siirtäminen.
- Lauttapaikan parantaminen. (Traficom 2020.)

Hakemukseen on aina liitettävä:

- Rekisteriote ja karttaliite, johon tien vaikutusalueen pysyvä asutus merkitty (Maanmittauslaitos, Ote kiinteistötietojärjestelmästä/yksityistie).
- Todistus tai muu tuloste ajantasaisista tiedoista tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad).
- Pöytäkirjanote tiekunnan kokouksesta, jossa on päätös hankkeeseen ryhtymisestä, sekä päätös avustuksen hakemisesta ELY-keskuksesta, henkilön valtuuttamisesta sähköiseen asiointiin ja tarvittaessa päätös avustuksen vastaanottamisesta.
- Suunnitelma-asiakirja (työselitys, suoritepohjainen kustannusarvio, suunnitelmapaketti). (Traficom 2020.)

Tarvittaessa toimitettavat liitteet:

- Aukkolausunto (silta- tai rumpuaukon mitoitukseen liittyvä asiantuntijalausunto).
- Muut luvat, suostumukset, lausunnot ja sopimukset.
- Tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen.
- Valtakirja asiointia varten (koskee asiointia Aluehallinnon asiointipalvelussa). (Traficom 2020.)

ELY-keskuksen myönteisessä avustuspäätöksessä hyväksytään ja määrätään:

- hankkeen suunnitelma ja kustannusarvio.
- avustusprosentti.
- avustuksen enimmäismäärä.
- maksuerien lukumäärä.
- työn toteutusaika.
- muut ehdot. (Traficom 2020.)

Jos hanke ei täytä avustettaville hankkeille edellä esitettyjä edellytyksiä, tehdään siitä kielteinen avustuspäätös. Kielteinen päätös tehdään, jos:

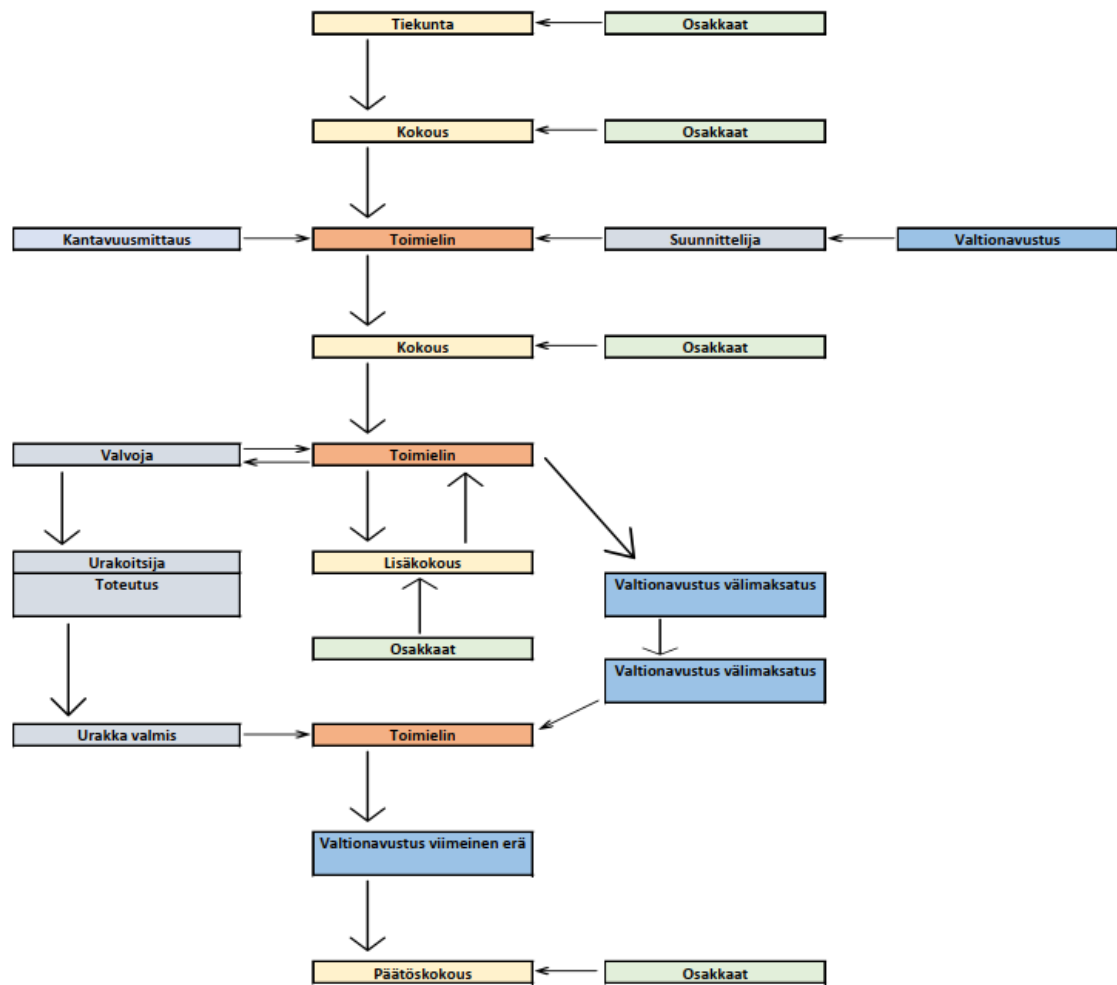
- tie ei täytä avustuskelpoisuusehtoja.
- parantamistarvetta ei ole.
- parantamistarve johtuu tien kunnossapidon selvästä laiminlyönnistä.
- esitetyt toimenpiteet eivät ole hyväksyttäviä.
- hanke on pieni tai valtionavustusta ei muutoin katsota tarpeelliseksi.
- hanke ei ole kiireellinen ja tärkeä.
- avustusmääräraha ei lähivuosinakaan tule riittämään hankkeen avustamiseen. (Traficom 2020.)

Maksatushakemukset lähetetään KEHA-keskukselle. Ensimmäisen avustuserän voi hakea ilman toteutuneita kuluja, jolloin erän suuruus on enintään 30 % tai poikkeustapauksissa 50 %. Välimaksatuksia haettaessa pitää hakemukseen liittää kopiot saapuneista laskuista ja arvio hankkeen tulevasta kokonaiskustannuksista. Laskujen ei tarvitse olla maksettuna tässä vaiheessa.

Viimeisen avustuserän maksatushakemukseen tulee lisäksi liittää:

- työtilitysten luettelo, jolla selvitetään tositteittain tehdyt työt ja muut kustannukset
- kopiot tiekunnalle osoitetuista laskuista
- kopiot maksukuiteista ja tiliotteista, joista käy ilmi, että kaikki laskut on maksettu tiekunnan tililtä
- tositteet tiemaksuja vastaan tehdyistä töistä (kopiot)
- kirjanpidon raportit (kunta toteuttajana)
- hankkeen loppuraportti, jossa hankkeen toteutus, tärkeät rakennusvaiheet sekä lopputulos ovat selostettu. (Traficom 2020.)

Päätöksenteko perusparannushankkeessa

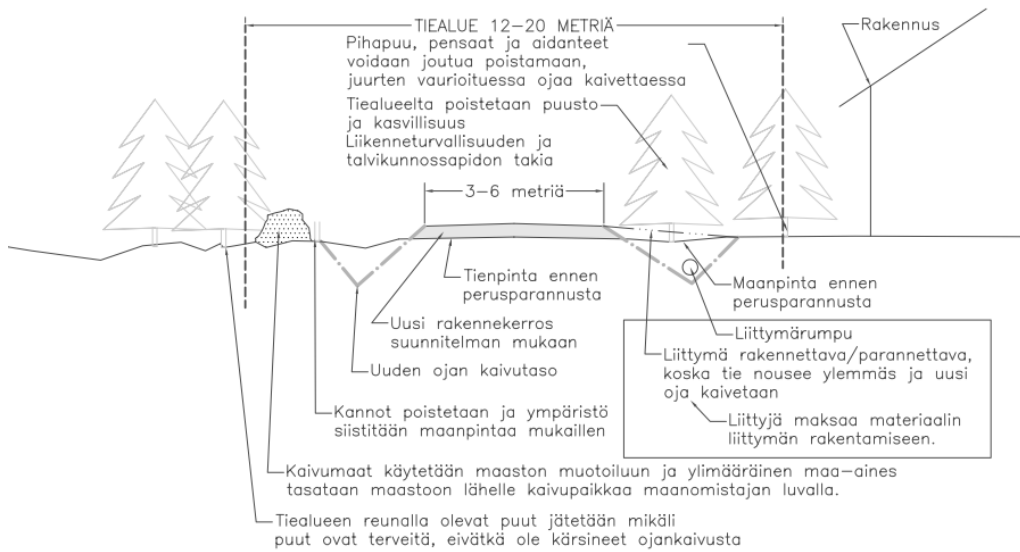

KUVALLINEN OHJEISTUS TIEKUNNAN OSAKKAALLE PERUSPARANNUSHANKKEESEEN

Osakkaan muistilista perusparannushankkeeseen:

- Yksittäisen osakkaan vastuulla on perehtyä tulevaan perusparannushankkeeseen ja osallistua tiekunnan kokouksiin.
- Osakas kysyy tarvittaessa lisätietoa tieisännöitsijältä tai toimielimeltä mitä perusparannushankkeen toimenpiteet ovat oman kiinteistön kohdalla.
- Vain kokouksessa paikalla olevien osakkaiden mielipiteet perusparannushankkeeseen ryhtymisestä ja tehtävistä toimenpiteistä voidaan ottaa huomioon.
- Osakas, joka ei ole osallistunut tiekunnan kokoukseen on hyväksynyt kokouksessa tehdyt päätökset sellaisenaan kuin päätökset on tehty.
- Osakas perehtyy yksityistielakiin.
- Osakas huolehtii, että tiekunnalla on hänen ajankohtaiset osoitetietonsa.
- Osakas vastaa liittymän rakentamisesta ja kunnossapidosta, eikä liittymä saa aiheuttaa haittaa tielle.
- Osakas vastaa tiemaksujen maksamisesta.
- Osakas vastaa omalta osaltaan kokouksen päätösten toteutumisesta.
- Tiekuunnan kokouksessa tehty päätös on toteutuskelpoinen.
- Jos osakas laiminlyö liittymän kunnossapitotehtäviään voi tiekunta ryhtyä toimenpiteisiin.
- Osakkaan laiminlyödessä rahallisia velvollisuuksia voidaan ulosmittaaminen tehdä ilman oikeuden päätöstä.
- Maanomistaja antaa luvan puuston ja kasvillisuuden poistamiseen, sivu- ja laskuojan kaivamiseen sekä maa-aineksen sijoittamisesta maastoon.
- Perusparannushankkeeseen liittyvät maksut on maksettava tiekunnan tililtä.
- Osakkaan myönteinen suhtautuminen hankkeeseen.

Poikkileikkaus tiestä

Tie yläpuolelta kuvattuna

